

برنامه های اولویت دار مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه مشهد (مطابق با

سند تحول و نوآوری آموزش علوم پزشکی)

Programs with High Priority for EDC in Mashhad University of Medical Sciences (In Accordance with Documents of Transformation and Innovation Medical Education)

دکتر محمد اعتضاد رضوی^۱، دکتر رضا پروانه^۲، معصومه محمد حسین زاده^۳

^۱ مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشیار گروه چشم، بیمارستان خاتم الانبیا، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
^۲ پزشک عمومی، معاون اجرایی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
^۳ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

نویسنده مسئول: دکتر محمد اعتضاد رضوی

نشانی نویسنده مسئول: مشهد، خیابان دانشگاه، ساختمان قریب، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، پست الکترونیک EtezadM@mums.ac.ir

- توانمندسازی مدیران آموزشی دانشگاه اعم از معاونین آموزشی دانشکده ها، بیمارستان ها و گروههای آموزشی در زمینه رهبری و مدیریت آموزشی با انجام نیازسنجی

- ارائه مشاوره به معاون آموزشی دانشگاه برای برنامه ریزی و عملیاتی کردن برنامه ها و سیاستهای کلان آموزشی دانشگاه

- توانمندسازی، حمایت و هدایت دفاتر توسعه دانشکده ها (EDO) و واحدهای توسعه آموزش بیمارستانها و گروههای آموزشی (EDU) در اجرای وظایف و برنامه های مربوطه

- همکاری با EDC دانشگاه های علوم پزشکی به منظور تبادل تجربیات و اطلاعات و بهره مندی از پتانسیل های موجود در هر مرکز

- ارزشیابی عملکرد و فعالیتهای دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها و واحدهای توسعه آموزش بیمارستانها و گروههای آموزشی

- عضویت و شرکت فعال در جلسات شورای آموزشی و پژوهشی دانشگاه

- ارائه گزارش فعالیتهای به تصمیم گیرندگان آموزشی در سطح دانشکده و وزارت متبوع

- مدیریت منابع انسانی، کنترل، نظارت و اطمینان از انجام صحیح و به موقع وظایف واحدها و ارزشیابی مداوم کارشناسان و پرسنل و ارائه بازخورد مناسب به آنان

- تقویت و تجهیز کتابخانه مرکز با هدف برطرف کردن نیاز اعضای هیأت علمی علاقه مند به منابع معتبر و جدید در زمینه آموزش پزشکی

- ایجاد انگیزش در همکاران EDC از طریق معادل سازی فعالیت اعضای هیأت علمی، برقراری اضافه کار پرسنل براساس نوع و میزان فعالیت و ... و تلاش در جهت توسعه فردی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یکی از مدیریتهای معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد است و ماموریت اصلی آن ارتقای کمی و کیفی فعالیت های آموزشی است.

مرکز در حال حاضر از طریق حوزه مدیریت، ۸ واحد (توانمند سازی اساتید، ارزشیابی آموزشی، برنامه ریزی آموزشی، پژوهش در آموزش، آموزش مجازی، استعدادهای درخشان، آموزش پاسخگو و واحد مهارتهای بالینی)، ۳ کمیته (دانشجویی، توسعه زبان و اخلاق حرفه ای)، یک قطب آموزشی کشوری (تکنولوژی آموزشی) و ۷ دفتر توسعه آموزش در دانشکده های مختلف رسالتهای خود را پیگیری می نماید.

همچنین این مرکز به منظور تسری سیاستهای آموزشی، تضمین کیفیت ارائه آنها و در راستای برنامه های کشوری مانند اجرای بسته های تحول و نوآوری آموزش علوم پزشکی، سیاست جذب حداکثری اعضای هیأت علمی را دنبال می کند. علاوه بر آن EDC و واحدهای مرتبط (EDO دانشکده های تابعه) می توانند به عنوان حلقه اتصال گروه های مستقل آموزشی و مسوولین آموزشی دانشگاه نیز عمل نمایند.

وظایف مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

حوزه مدیریت

- تصمیم سازی در خصوص سیاست های آموزشی دانشگاه در نهادهای سیاست گذار اعم از شورای آموزشی دانشگاه، شورای دانشگاه، هیأت رئیسه، هیأت امنا و هیأت ممیزه دانشگاه

واحد استعداد‌های درخشان

- توسعه حضور استعداد‌های درخشان در امر آموزش و کمک به ارتقای علمی ایشان از طریق شناسایی استعداد های درخشان دانشگاه بر اساس آیین نامه های وزارتی
- تشکیل کلاسها و کارگاههای مورد نیاز دانشجویان عضو واحد
- ثبت نام از دانشجویان برای المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور
- بررسی مدارک دانشجویان متقاضی استفاده از سهمیه ورود بدون آزمون به مقطع کارشناسی ارشد و ارسال اسامی واجدین شرایط به وزارت متبوع
- ثبت نام از واجدین شرایط استفاده از سهمیه مازاد آزمون دستیاری، جمع آوری مدارک و بررسی آنها در شورای منتخب دانشگاه و ارسال اسامی منتخبین به وزارت متبوع

کمیته مشورتی

- ایجاد و فعال کردن کمیته های مشورتی دانشجویی و دانش آموختگان با هدف بهره گیری از نظرات و پیشنهادات دانشجویان در راستای ارتقاء کیفی آموزش مطابق با ضوابط و مقررات مربوطه

واحد ارزشیابی

- طراحی، مشاوره و مشارکت در اجرای ارزشیابی برنامه درسی، استاد و دانشجو
- طراحی، مشاوره و مشارکت در اعتباربخشی مراکز آموزشی دانشگاه
- مشارکت در ارزشیابی اساتید با استفاده از سامانه ثبت فعالیت براساس برنامه گروه ها
- هدایت پروژه اعتبار بخشی برنامه های آموزشی (مورد تاکید وزارت متبوع) و مشارکت در تدوین و اجرای فرآیند ارزشیابی درونی و بیرونی
- مشارکت در پروژه های اعتباربخشی واحدها و مراکز از جمله EDOهای بیمارستانها

- سازماندهی و نظارت بر اجرای آزمون های پیشرفت تحصیلی
- توسعه روشهای نوین سنجش و ارزشیابی دانشجویان و ارائه مشاوره به اساتید و گروه های آموزشی در این مورد و برگزاری کارگاه

واحد آموزش پاسخگو

- کمک در اجرای شیوه های نوین آموزشی با اصلاح کوریکولوم های آموزشی و ارتقا آموزش در عرصه
- گسترش آموزش بالینی با ایجاد محیط های آموزشی جدید
- کمک در ارتقای داروخانه های آموزشی و پاسخگو بودن آنها
- توسعه دندانپزشکی اجتماعی
- هماهنگی برون بخشی با معاونت بهداشتی جهت تعیین اولویت های سلامت منطقه

قطب تکنولوژی

- تشکیل بانک نخبگان کشوری مرتبط با قطب
- رایزنی با نهادهای مرتبط و عقد تفاهم نامه همکاری با انجمن آموزش پزشکی بین المللی (آلمان)، رایزنی با انجمن تکنولوژی آموزشی کشور و دانشگاه آزاد
- ارائه محصولات نرم افزارهای
- تدوین و ارائه رشته تکنولوژی آموزشی در کشور و دانشگاه
- تدوین و ارائه کارگاههای حضوری و غیر حضوری کار با نرم افزارهای قدرتمند آموزشی و کمک آموزشی برای ارائه به کشور

- جلب مشارکت افراد علاقه مند به آموزش پزشکی و استفاده از توانایی های آنان در امر برگزاری دوره های آموزشی، کارگاه ها و جلسات ماهانه مرکز.
- دعوت از اساتید برجسته ایرانی و خارجی برای برگزاری جلسات آموزشی
- شناسایی و جلب مشارکت سازمان ها و ارگان های دولتی و غیردولتی که می توانند در جهت ارتقاء آموزش پزشکی با EDC همکاری نمایند.
- پایش مستمر برنامه عملیاتی مرکز

واحد آموزش اساتید

- نیازسنجی دوره های توانمندسازی مورد نیاز اعضا هیئت علمی دانشگاه در راستای سیاستهای مورد نظر حوزه های مختلف با استفاده از منابع در دسترس همچون نظرسنجی از اعضا هیئت علمی، مدیران گروهها و...
- توانمند سازی اعضا هیئت علمی دانشکده ها و عرصه های مختلف علوم پایه و بالینی با شناسایی منابع و امکانات در دسترس در دانشگاه و یا سایر مراکز در خارج از دانشگاه و بر اساس نتایج نیازسنجی، سیاست ها و اولویت های آموزشی دانشگاه
- نظارت بر حسن اجرا و حفظ کیفیت برنامه های مختلف توانمندسازی ارائه شده برای اعضا هیئت علمی به روشهای گوناگون همچون کارگاه آموزشی Medical Education ، دوره های مجازی
- ارزشیابی از برنامه های اجرا شده و ارائه بازخورد به مدرسین و طراحان دوره های توانمندسازی در راستای ارتقاء کیفیت برنامه ها
- برنامه ریزی برای تهیه زیرساختهای لازم جهت ارتقاء مهارتهای مورد نیاز اعضا هیئت علمی در زمینه زبان انگلیسی در راستای حضور بیشتر در مجامع بین المللی و ارائه دستاوردهای علمی در نشریات معتبر با فعالسازی کمیته زبان تهیه دستورالعمل های اجرایی در زمینه چگونگی استفاده از روش های آموزشی مدون جهت اعضا هیات علمی

واحد پژوهش در آموزش

- سیاستگذاری و تعیین اولویت های پژوهش در آموزش دانشگاه و حمایت از اجرای پروژه های تصویب شده
- توسعه کیفی پژوهش در آموزش
- پیگیری کاربردی نمودن نتایج طرحهای پژوهش در آموزش
- حمایت از طرح های پژوهش در آموزش و تشویق پژوهشگران به استفاده از نتایج بدست آمده در فرآیند آموزش
- ارایه مجله افق (مجله علمی - ترویجی)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

مرکز مهارتهای بالینی

- فعالیت های آموزشی در قالب برگزاری کارگاه های آموزشی برای مقاطع مختلف و ارزشیابی مستمر آن
- انجام آزمون های نوین آموزشی و عملی (OSCE و ...) در مرکز مهارتهای بالینی
- تحقیق و توسعه آموزش مهارت ها
- تهیه برنامه های آموزشی. تولید مواد کمک آموزشی
- آموزش حین خدمت دانش آموختگان و کارکنان مراکز درمانی
- استفاده از بیماران استاندارد شده در آزمون های آسکی
- تهیه تجهیزات مورد نیاز مرکز (مولاژو ...)

وضعیت سازمانی و شرح وظایف دفاتر توسعه آموزش

الف- دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها (EDO) به لحاظ سیاستگذاری، برنامه ریزی و مدیریت آموزشی با هماهنگی و نظارت مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه (EDC) و بعنوان بازوی قوی معاونین آموزشی دانشکده ها در بعد کیفی آموزش و ارزشیابی آموزشی، فعالیت می نمایند.

ب- تأمین کادر پرسنلی، تجهیزات و فضای مورد نیاز دفاتر EDO بر عهده رؤسای محترم دانشکده ها است.

ج- مدیران دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها به پیشنهاد مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه و توسط رؤسای دانشکده ها منصوب می شوند و مشابه مدیران گروه به لحاظ واحد موظف تدریس و عملکرد تعریف می شوند.

د- وظایف دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها منطبق بر آئین نامه مراکز توسعه آموزش و شامل موارد ذیل می باشد:

- هماهنگی، اجرا و پیگیری برنامه های مصوب واحدهای مختلف مرکز توسعه آموزش (EDC)

- برگزاری کارگاهها و جلسات آموزشی جهت اعضای هیئت علمی دانشکده ها مبتنی بر آئین نامه های موجود و نیازسنجی از اساتید

- تکمیل فرایند کارشناسی و پیگیری در زمینه راه اندازی رشته مقطع های جدید در گروههای آموزشی دانشکده مربوطه

- ارزشیابی اعضای هیات علمی و فرآیندهای آموزش گروهها منطبق بر مصوبات شورای آموزشی

- نظارت، تجزیه- تحلیل و ارزیابی آزمونهای برگزار شده توسط گروههای آموزشی و تقویت روشهای نوین ارزشیابی دانشجویان

- اجرای طرح های پژوهش در آموزش با رویکرد ارزیابی کیفی آموزش و سیاستگذاری آموزشی

- ارائه مشاوره در حیطه های مختلف فرایند یاددهی - یادگیری، اجرای روش های نوین آموزشی، تقویت و توسعه آموزش مجازی در بین

اعضاء محترم هیات علمی دانشکده ها

- هماهنگی با واحد مهارتهای بالینی دانشگاه جهت برگزاری کلاسهای آموزشی

- تقویت مشارکت دانشجویان در برنامه ریزی و ارزشیابی آموزشی با کمک کمیته های مشورتی دانشجویی

- شناسایی، هدایت و صدور گواهی جهت دانشجویان استعدادهای درخشان

- شرکت فعال در جلسات شورای آموزشی دانشکده ها و جلسات مرتبط در حوزه مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه (EDC) و معاونت آموزشی دانشگاه

- بررسی و پیگیری موارد خاص ماموریت های حوزه معاونت آموزشی - انجام امور محوله از سوی وزارت بهداشت و درمان مانند طرح راد، جشنواره شهید مطهری و تشکیل کمیته جدید ستاد تحول و نوآوری

آموزش علوم پزشکی

تحول و نو آوری نظام آموزشی در راستای سیاستهای کلی نظام سلامت، توسعه کیفی و کمی نظام آموزش علوم پزشکی به صورت هدفمند، سلامت محور، مبتنی بر نیازهای جامعه، پاسخگو و عادلانه و با تربیت

- تدوین اولیه راهنمای استفاده از ابزارهای کمک آموزشی برای آموزش علوم پزشکی به عنوان راهنمای کشوری
- عقد قرارداد جهت تدوین کتب مرجع
- تولید کارگاههای مجازی آموزشی جهت جامعه آموزش پزشکی کشور
- اختصاص مجله فیوچر به ارگان علمی قطب
- همکاری با شرکت های دانش بنیان و استفاده از تکنولوژیهای جدید آموزشی
- تهیه وسایل کمک آموزشی همانند نرم افزارها، مولاژها و ... به کمک دانشگاه و بخش خصوصی
- مشارکت در طرح های ملی و اگذار شده

واحد برنامه ریزی

- طراحی و مدیریت برنامه های نوآورانه آموزشی اعم از برنامه درسی، روش تدریس، ارزشیابی، مشاوره و رهبری و مدیریت در محدوده اختیارات دانشگاه و مطابق با ضوابط و مقررات مربوطه

- ارائه مشاوره و نظارت بر تدوین و بازنگری برنامه های درسی و انطباق برنامه های درسی با نیازهای جامعه و وظایف آینده دانشجویان

- پایش، ارزشیابی، معرفی و انتشار برنامه های نوآورانه در سطح ملی و بین المللی

- توسعه کمی و کیفی رشته های جدید متناسب با نیاز جامعه

- ارتقاء مهارتهای برنامه ریزی آموزشی (تدوین طرح دوره، طرح درس و ...)

- در اعضای هیئت علمی با برگزاری کارگاه های مرتبط و ارائه مشاوره

- ارائه مشاوره به دانشجویان در زمینه روش های نوین یاددهی و یادگیری، برنامه ریزی آموزشی و پژوهش های مرتبط

- پیگیری و هدایت روند تصویب و ارتقا برنامه ها و دوره های آموزشی در سطوح و مقاطع مختلف در دانشگاه

- انجام مطالعات کاربردی در زمینه ارتقا و توسعه روشهای نوین آموزش و ارزشیابی و موضوعات کاربردی در آموزش نظیر تئوریهای نوین یادگیری - مهارت های ارتباطی - نیاز سنجی آموزشی و ...

آموزش مجازی

- تحقیق، توسعه و راه اندازی آزمایشی سامانه جدید آموزش مجازی با قابلیت راهبری آسان برای اساتید و پشتیبانی از انواع فرمتهای آموزش

مجازی و امکان اتصال به سامانه وینار بدون نیاز به ورود مجدد شناسه کاربری

- پشتیبانی فنی کلاس های آموزش مجازی برگزار شده با سامانه وینار

- پشتیبانی فنی جلسات وب کنفرانس روابط عمومی

- تولید محتوای آموزشی تعاملی و تحت وب

- تولید دوره های الکترونیکی آموزش مداوم

- تولید آزمون های مجازی

- تولید سی دی های آموزشی درس ها

- برگزاری شورای عالی آموزش مجازی

- تلاش در جهت گسترش آموزش دروس مجازی با توجه به مصوبه شورای عالی آموزش مجازی

- کمک و اجرایی کردن برنامه دروس مجازی اساتید دانشکده پزشکی (کلیه گروه ها)

ملی و فرا استانی و نیز تشکیل کلان منطقه ها یا قطب های نظام سلامت را بر اساس اسناد بالادستی اتخاذ نموده و آن را رصد می کند. دانشگاه های علوم پزشکی مشهد، خراسان شمالی، تربت حیدریه، سبزوار، گناباد و بیرجند و دانشکده های نیشابور و تربت جام کلان منطقه ۹ را تشکیل داده اند. دبیرخانه ستاد تحول و نوآوری آموزشی کلان منطقه ۹ در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی مشهد مستقر می باشد.

نیروی انسانی کارآمد، متعهد به اخلاق اسلامی حرفه ای و دارای مهارت و شایستگیهای متناسب با نیازهای مناطق مختلف کشور را پیگیری می نماید. آمایش سرزمینی آموزش عالی نظام سلامت، نیز از سیاستهای است که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور توزیع عادلانه منابع، ایجاد فرصتهای برابر، امکان نظارت دقیق تر، جلوگیری از فعالیتهای تکراری، استفاده از مزیت های منطقه ای، تمرکز زدایی و جلوگیری از تجمع امکانات، انتقال قدرت تصمیم گیری، مشارکت دانشگاهها در موضوعات